

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتَاطِ
وَالَّذِي يُرْسِدُ الْوَالِدَ إِلَى
بَنِيهِ أَسْفَلَ سَافِلِهِمْ
وَالَّذِي يُجْعَلُ الْقَوْلَ لَشَفَعِهِ
أَشْفَعًا
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتَاطِ
وَالَّذِي يُرْسِدُ الْوَالِدَ إِلَى
بَنِيهِ أَسْفَلَ سَافِلِهِمْ
وَالَّذِي يُجْعَلُ الْقَوْلَ لَشَفَعِهِ
أَشْفَعًا

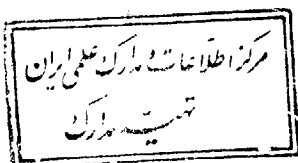
۳۸۹۹۳

۱۳۸۰ / ۵ / ۲۸

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم پزشکی

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته آموزش بهداشت

موضوع:

ارزشیابی میزان تأثیر برنامه آموزش بهداشت بر پیشگیری از
ژیاردیازیس در دانش آموزان مقطع ابتدائی شهر خوی

تحقیق و نگارش:

علیرضا دیدارلو

012899

۳۵۹۹۳

استاد راهنما:

دکتر فضل‌ا... غفرانی پور

استاد مشاور:

دکتر عباس محمودزاده

سال ۱۳۵۹

«فرم تأییدیه اعضای هیأت داوران مندرج در پایان نامه کارشناسی ارشد»

بدینوسیله پایان نامه کارشناسی ارشد خانم / آقای علیرضا دیدارلو

رشته: آموزش بهداشت گرایش:

تقدیم می شود. اینجانبان نسخه نهائی این پایان نامه را از نظر فرم و محتوی بررسی و تأیید کرده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنیم.

نام و نام خانوادگی و امضاء اعضای هیأت داوران:
جناب آقای دکتر فضل اله غفرانی پور (استاد راهنما)

جناب آقای دکتر عباس محمودزاده (استاد مشاور)

جناب آقای دکتر علیرضا حیدرنیا (نماینده تحصیلات تکمیلی)

سرکار خانم دکتر فروغ شفیعی (استاد ناظر)

جناب آقای دکتر عبدالحسین دلیمی اصل (استاد ناظر)

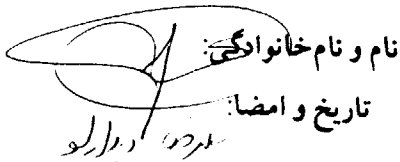

بسمه تعالی

آیین‌نامه چاپ پایان‌نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان‌نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بختی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش‌آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می‌شوند:

- ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان‌نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.
- ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان‌نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته آموزش بهداشت است
که در سال ۷۹ در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر فضل‌اله ^{غفرانی پور}، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر عباس محمودزاده و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر از آن دفاع شده است.»
- ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه‌های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر دو بیت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می‌تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.
- ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.
- ماده ۵ دانشجوی تعهد و قبول می‌کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می‌تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می‌دهد به منظور اسیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.
- ماده ۶ اینجانب علی‌رضا دیدارلو دانشجوی رشته آموزش بهداشت مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می‌شوم.

نام و نام خانوادگی:
تاریخ و امضا:

تقدیم به:

به روح مطهر یگانه برادر بزرگوارم غلامرضا که با وداع خود از دنیای فانی خانواده و اقوام را سیاه‌پوش و سوگوار ساخت، از درگاه خداوند سبحان برای او طلب مغفرت و بخشش می‌نمایم.

پدر بزرگوار ما

که در کلیه مراحل زندگی به منظور پیشرفت و کسب موفقیت من از هیچ کوششی دریغ ننموده و بهترین الگو در کسب علم و تعالی معنوی من بوده‌است. از خداوند متعال صحت و سلامت در دنیا و سعادت در آخرت را برای او مسئلت می‌نمایم.

مادر عزیز ما

و مهربانم که با صبر و متانت استثنایی خود در تحمل زحمات در طی سالیان بار تربیت مرا به دوش کشید، و دعاهای خیر او همواره شامل حال من و راه‌گشای مشکلات ما بوده‌است. از خداوند سبحان سلامت و طول عمر و همچنین بهترین درجات معنوی برایش آرزو می‌نمایم.

همسر عزیز!

و فداکارم که با صبر و شکیبایی و تحمل مشکلات چند ساله اخیر موجب این موفقیت گردیده‌است خداوند را شکر می‌کنم که همسر معتقد و با صداقت دارم، برایش در دنیا خوشبختی و سلامت و در آخرت سعادت آرزو می‌نمایم. انشاءالله بتوانم موجبات خشنودی او را فراهم نمایم.

فرزند عزیز!

و دلبندم پریسا، که وجودشان گرانبهاترین و عزیزترین هدیه خداوند است و خداوند حافظ و نگه‌دارش.

خواهران عزیز ما

که در تمام مدت تحصیل مرا مرهون حمایت خود قرار دادند.

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس خدای یگانه را سزاست که در سایه الطاف بیکران او توفیق کسب فیض نصیبم گردید. به این ترتیب مراتب سپاس و قدردانی خود را به اساتید محترمی که انجام این پژوهش مرهون راهنمایی‌ها و نظرات ارزشمند آنان است، تقدیم می‌دارم.

جناب آقای دکتر غفرانی پور استاد محترم راهنما که با رهنمودهای ارزشمند و نظرات تخصصی خود راه را بر من هموار کرده و حامی و مشوق اینجانب بودند.

جناب آقای دکتر محمودزاده استاد محترم مشاور که انجام این پژوهش مرهون نظرات ارزشمند ایشان است. جناب آقای مهندس خلخالی استاد محترمی که از راهنمایی‌های ارزنده و مفید، صبر و حوصله دقت نظرشان در زمینه مسائل و مشکلات عدیده آماری بهره‌مند گردیدم.

جناب آقایان دکتر بهروزیان و دکتر سالاری اساتید محترمی که هماهنگی‌های لازم را در جهت اجرای هر چه بهتر این مهم با مسئولین محترم بهداشتی درمانی منطقه مطالعه ایجاد نمودند.

جناب آقایان دکتر ابدالی (مرحوم) و دکتر سید زکریایی رؤسای محترم شبکه بهداشت و درمان و بیمارستان شهید مدنی خوی که تحقق این تحقیق مرهون همکاری و مساعدت و هماهنگی‌های ایشان می‌باشد.

جناب آقای دکتر ذوالچلی کارشناس محترم نظارت بر آزمایشگاهها و آقای فردپور مسئول محترم آزمایشگاه بیمارستان شهید مدنی نهایت راهنمایی و ارشاد را در چگونگی گرفتن و مراحل آزمایشگاهی نمونه‌ها ابراز نمودند.

جناب آقایان جلیل‌زاده و زینال‌زاده و دیگر کادر زحمت‌کش آزمایشگاه بیمارستان شهید مدنی که مسئولیت انجام آزمایشات این پژوهش را متقبل شدند.

سرکار خانم‌ها رانی‌زاده و فیروزی که نهایت تلاش و همکاری خودشان را در جهت نگارش هر چه بهتر این مهم، ابراز نمودند.

سرکار خانم هاتف نیا کارشناس محترم گروه آموزش بهداشت که نقش فعال و پویا در هماهنگی کارهای پایان‌نامه داشتند.

اساتید محترم دانشکده پزشکی جناب آقایان دکتر حیدرنیا و دکتر نیکنامی، دکتر فقیه‌زاده، دکتر بابائی، دکتر کاظم‌نژاد و خانم دکتر شکروی که در مدت تحصیل از راهنمایی‌های ارزنده آنان بهره‌مند گردیدم.

چکیده:

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی (quasi-experimental) از نوع آزمون-کنترل (control-experimental) است که با هدف ارزشیابی میزان تأثیر برنامه آموزش بهداشت بر پیشگیری از ابتلا به زیاردیازیس در دانش آموزان پسر مقطع ابتدائی حومه شهر خوی در سال ۱۳۷۹ انجام پذیرفته است. ابزار و روش‌های گردآوری داده‌ها در این تحقیق شامل پرسشنامه، برگ مشاهده مستقیم رفتار (check.list) و آزمایش مدفوع (stool.exam) بوده و اطلاعات مربوط به واحدهای مورد مطالعه در دو مرحله گردآوری شد. در این مطالعه دو دبستان پسرانه از حومه شهر انتخاب شدند و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از کل دانش آموزان پایه چهارم و پنجم آن مدارس ۳۰۰ نفر انتخاب و آزمایش نمونه مدفوع (stool.exam) بعمل آمد که ۷۲ نفر آلوده به زیاردیا بودند و درصد آلودگی ۲۴٪ را نشان داد. این افراد به دو گروه آزمون و کنترل تقسیم شده و همگی درمان شدند و آزمایش مجددی برای اطمینان از رفع آلودگی در هر دو گروه انجام گردید. سپس در گروه آزمون مداخله آموزشی بعمل آمد و پس از یک ماه و نیم، آزمون ثانویه (post-test) انجام شد. یافته‌های بدست آمده اختلاف معنی‌دار در مورد تأثیر برنامه آموزش بهداشت بر آگاهی و نگرش و رفتارهای (عملکردهای) بهداشتی دانش آموزان نشان می‌دهد و در ضمن آزمایش مدفوع در سه نوبت به منظور بررسی آلودگی مجدد در کل دانش آموزان دو گروه صورت گرفت که ۲/۸٪ از گروه آزمون و ۳۳/۳۳٪ از گروه کنترل آلودگی مجدد را نشان می‌دادند که آزمونهای آماری نشان می‌دهد که این اختلافات با ($p < 0/001$) معنی‌دار است و این مطلب گویای این واقعیت است که برنامه آموزش بهداشت بر پیشگیری از زیاردیازیس واحدهای مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است.

واژه‌های کلیدی: برنامه آموزش بهداشت، دانش آموزان، زیاردیازیس.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول (معرفی پژوهش)

۱-۱. مقدمه و بیان مسئله ۲

فصل دوم (مروری بر مطالعات انجام شده و کلیات)

۱-۲. مطالعات انجام شده ۱۱

۱-۱-۲. مطالعات داخل کشور ۱۱

۲-۱-۲. مطالعات خارج از کشور ۱۸

۲-۲. کلیات ۲۶

قسمت اول

۱-۲-۲. ژیاوردیازیس ۲۷

۱-۱-۲-۲. مقدمه ۲۷

۲-۱-۲-۲. نام و تاریخچه ۲۸

۳-۱-۲-۲. اتیولوژی ۳۱

۴-۱-۲-۲. اپیدمیولوژی ۳۲

- ۴۶ ۵-۱-۲-۲ پاتولوژی
- ۴۷ ۶-۱-۲-۲ مرفولوژی
- ۴۹ ۷-۱-۲-۲ چرخه زندگی
- ۵۰ ۸-۱-۲-۲ بیماریزائی
- ۵۱ ۹-۱-۲-۲ ایمنی
- ۵۲ ۱۰-۱-۲-۲ عوامل مستعد کننده بیماری
- ۵۳ ۱۱-۱-۲-۲ تظاهرات بالینی
- ۵۵ ۱۲-۱-۲-۲ تشخیص
- ۵۷ ۱۳-۱-۲-۲ درمان
- ۶۰ ۱۴-۱-۲-۲ کنترل و پیشگیری

قست دوم

- ۶۵ ۲-۲-۲ آموزش بهداشت
- ۶۷ ۱-۲-۲-۲ تاریخچه آموزش بهداشت
- ۶۹ ۲-۲-۲-۲ قلمرو آموزش بهداشت
- ۷۰ ۳-۲-۲-۲ اهداف آموزش بهداشت
- ۷۱ ۴-۲-۲-۲ اصول آموزش بهداشت
- ۷۲ ۵-۲-۲-۲ روش های آموزش بهداشت
- ۷۲ ۶-۲-۲-۲ برنامه های آموزش بهداشت
- ۷۴ ۷-۲-۲-۲ ابعاد آموزش بهداشت
- ۷۵ ۸-۲-۲-۲ پیشگیری
- ۷۵ ۱-۸-۲-۲-۲ پیشگیری نوع اول
- ۷۶ ۲-۸-۲-۲-۲ پیشگیری نوع دوم

عنوان

صفحه

۷۶ پیشگیری نوع سوم ۳-۸-۲-۲-۲
۷۶ بهداشت مدارس ۹-۲-۲-۲
۷۶ تاریخچه ۱-۹-۲-۲-۲
۷۸ اهداف بهداشت مدارس ۲-۹-۲-۲-۲
۷۸ برنامه‌های بهداشت مدارس ۳-۹-۲-۲-۲

فصل سوم (مواد و روش‌ها)

۸۱ ۱-۳ مواد پژوهش
۸۱ ۱-۱-۳ اهداف
۸۱ ۱-۱-۱-۳ هدف کلی
۸۱ ۲-۱-۱-۳ اهداف ویژه
۸۱ ۲-۱-۳ فرضیه‌های پژوهش
۸۲ ۳-۱-۳ پیش‌فرض‌ها
۸۳ ۴-۱-۳ متغیرهای مورد بررسی
۸۳ ۱-۴-۱-۳ متغیر مستقل
۸۳ ۲-۴-۱-۳ متغیرهای وابسته
۸۳ ۳-۴-۱-۳ متغیرهای زمینه‌ای (دموگرافی)
۸۴ ۵-۱-۳ تعریف واژه‌ها
۸۴ ۱-۵-۱-۳ آموزش بهداشت
۸۵ ۲-۵-۱-۳ برنامه آموزش بهداشت
۸۵ ۳-۵-۱-۳ پیشگیری

عنوان

صفحه

..... ۴-۵-۱-۳ زیاردیازیس	۸۵
..... ۵-۵-۱-۳ معلمین	۸۶
..... ۶-۵-۱-۳ خانواده	۸۶
..... ۷-۵-۱-۳ دانش آموزان	۸۶
..... ۶-۱-۳ ابزارگردآوری داده‌ها	۸۶
..... ۷-۱-۳ تعیین اعتبار علمی ابزار گردآوری اطلاعات	۸۸
..... ۸-۱-۳ اعتماد علمی	۸۹
..... ۹-۱-۳ محدودیت‌های پژوهش	۸۹
..... ۲-۳ روش پژوهش	۹۰
..... ۱-۲-۳ نوع پژوهش	۹۰
..... ۲-۲-۳ جامعه پژوهش	۹۰
..... ۳-۲-۳ علل انتخاب جامعه مورد پژوهش	۹۱
..... ۴-۲-۳ نمونه‌های پژوهش	۹۱
..... ۵-۲-۳ مشخصات واحدهای پژوهش	۹۱
..... ۶-۲-۳ محیط پژوهش	۹۱
..... ۷-۲-۳ روش اجرای برنامه‌های آموزش بهداشت	۹۲
..... ۸-۲-۳ مراحل انجام تحقیق	۹۲
..... ۹-۲-۳ گروههای هدف برنامه آموزش	۹۳
..... ۱-۹-۲-۳ اهداف برنامه آموزش	۹۳
..... ۲-۹-۲-۳ استراتژیهای آموزشی	۹۴
..... ۳-۹-۲-۳ روش‌ها و تکنیک‌های آموزشی	۹۴

عنوان

صفحه

- ۳-۲-۹-۴. وسایل و مواد کمک آموزشی مورد استفاده در ارائه برنامه آموزش بهداشت ۹۴
- ۳-۲-۱۰. کاربرد نتایج تحقیق ۹۵
- ۳-۲-۱۱. ملاحظات اخلاقی ۹۵
- ۳-۲-۱۲. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۹۶

فصل چهارم (نتایج پژوهش)

- ۴-۱. جداول ۹۸
- ۴-۲. نمودارها ۱۲۶
- ۴-۳. بحث و بررسی یافته‌ها ۱۳۵
- ۴-۴. نتیجه‌گیری نهایی ۱۴۲
- ۴-۵. پیشنهادات ۱۴۳
- ۴-۵-۱. کاربرد نتایج پژوهش ۱۴۳
- ۴-۵-۲. پیشنهادات برای پژوهش‌های بعدی ۱۴۴
- منابع و مآخذ ۱۴۶

ضمائم

چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه

عنوان

- جدول ۴-۱. میانگین سن دانش‌آموزان در دو گروه آزمون و کنترل ۹۹
- جدول ۴-۲. میانگین سن مادران در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۰
- جدول ۴-۳. توزیع فراوانی مطلق و نسبی تحصیلات مادر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۱
- جدول ۴-۴. توزیع فراوانی مطلق و نسبی تحصیلات پدر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۲
- جدول ۴-۵. توزیع فراوانی مطلق و نسبی شغل مادر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۳
- جدول ۴-۶. توزیع فراوانی مطلق و نسبی شغل پدر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۴
- جدول ۴-۷. میانگین بعد خانوار در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۵
- جدول ۴-۸. توزیع فراوانی مطلق و نسبی وضعیت مسکن در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۶
- جدول ۴-۹. توزیع فراوانی مطلق و نسبی وجود بیماری خاص در خانواده در دو گروه آزمون و کنترل ۱۰۷
- جدول ۴-۱۰. مقایسه میانگین نمره آگاهی دانش‌آموزان در دو گروه آزمون و کنترل قبل از آموزش ۱۰۸
- جدول ۴-۱۱. مقایسه میانگین تغییر آگاهی دانش‌آموزان در دو گروه آزمون و کنترل بعد از آموزش ۱۰۹
- جدول ۴-۱۲. مقایسه میانگین نمره آگاهی دانش‌آموزان قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون ۱۱۰
- جدول ۴-۱۳. مقایسه میانگین نمره آگاهی مادران در دو گروه آزمون و کنترل قبل از آموزش ۱۱۱
- جدول ۴-۱۴. مقایسه میانگین تغییر نمره آگاهی مادران در دو گروه آزمون و کنترل بعد از آموزش ۱۱۲
- جدول ۴-۱۵. مقایسه میانگین نمره آگاهی مادران قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون ۱۱۳

- جدول ۴-۱۶. مقایسه میانگین نمره نگرش دانش‌آموزان نسبت به بیماری انگلی زیاردیازیس در دو گروه آزمون و کنترل قبل از آموزش ۱۱۴
- جدول ۴-۱۷. مقایسه میانگین تغییر نگرش دانش‌آموزان در دو گروه آزمون کنترل بعد از آموزش ۱۱۵
- جدول ۴-۱۸. مقایسه میانگین نمره نگرش دانش‌آموزان قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون ۱۱۶
- جدول ۴-۱۹. مقایسه میانگین نمره نگرش مادران نسبت به بیماری انگلی زیاردیازیس در دو گروه آزمون و کنترل قبل از آموزش ۱۱۷
- جدول ۴-۲۰. مقایسه تغییر نمره نگرش مادران نسبت به بیماری انگلی زیاردیازیس در دو گروه آزمون و کنترل بعد از آموزش ۱۱۸
- جدول ۴-۲۱. مقایسه میانگین نمره نگرش مادران قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون ۱۱۹
- جدول ۴-۲۲. توزیع فراوانی مطلق و نسبی رفتار بهداشتی دانش‌آموزان گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش و مقایسه آنها ۱۲۰
- جدول ۴-۲۳. مقایسه میانگین نمره عملکرد بهداشتی مادران گروه آزمون و کنترل قبل از آموزش ۱۲۱
- جدول ۴-۲۴. مقایسه میانگین تغییر نمره عملکرد بهداشتی مادران گروه آزمون و کنترل بعد از آموزش ۱۲۲
- جدول ۴-۲۵. مقایسه میانگین نمره عملکرد بهداشتی مادران قبل از آموزش در گروه آزمون ۱۲۳
- جدول ۴-۲۶. توزیع فراوانی مطلق و نسبی آلودگی به انگل زیاردیا در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۲۴
- جدول ۴-۲۷. توزیع فراوانی مطلق و نسبی آلودگی به انگل زیاردیا بر حسب گروه‌های سنی در دانش‌آموزان دو گروه بعد از آموزش ۱۲۵

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

- نمودار شماره (۱). میانگین سن دانش‌آموزان در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۷
- نمودار شماره (۲). میانگین سن مادران در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۷
- نمودار شماره (۳). توزیع فراوانی نسبی تحصیلات مادر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۸
- نمودار شماره (۴). توزیع فراوانی نسبی تحصیلات پدر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۸
- نمودار شماره (۵). توزیع فراوانی شغلی مادر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۹
- نمودار شماره (۶). توزیع فراوانی شغلی پدر در دو گروه آزمون و کنترل ۱۲۹
- نمودار شماره (۷). مقایسه میانگین نمرات آگاهی دانش‌آموزان قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون و کنترل ... ۱۳۰
- نمودار شماره (۸). مقایسه میانگین نمرات آگاهی مادران قبل و بعد از آموزش در گروه آزمون و کنترل ۱۳۰
- نمودار شماره (۹). مقایسه میانگین نمرات نگرش دانش‌آموزان نسبت به بیماری انگلی زیاردیا(بویژه راههای جلوگیری از آن) قبل و بعد از آموزش ۱۳۱
- نمودار شماره (۱۰). مقایسه میانگین نمرات نگرش مادران نسبت به بیماری انگلی زیاردیا(بویژه راههای جلوگیری از آن) قبل و بعد از آموزش ۱۳۱
- نمودار شماره (۱۱). توزیع فراوانی نسبی رفتار «شستشوی دست با آب و صابون» در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۲
- نمودار شماره (۱۲). توزیع فراوانی نسبی رفتار «کوتاه بودن ناخن دانش‌آموزان» در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۲
- نمودار شماره (۱۳). توزیع فراوانی نسبی رفتار «داشتن لوازم شخصی» در بین دانش‌آموزان در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۳
- نمودار شماره (۱۴). توزیع فراوانی نسبی رفتار «شستن میوه قبل از خوردن» در بین دانش‌آموزان در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۳
- نمودار شماره (۱۵). مقایسه میانگین نمرات عملکرد بهداشتی مادران در دو گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۴
- نمودار شماره (۱۶). درصد آلودگی دانش‌آموزان به انگل زیاردیا در گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از آموزش ۱۳۴